

Skolēnu attieksme pret latviešu valodas apguvi

Pētījumi “Attieksme pret latviešu valodu un tās mācību procesu” (2017–2021) un “Lietpratība latviešu valodas apguvē” (2021–2024)

Latviešu valodas aģentūra

Pētnieku grupa: Sanita Martena, Gunta Kļava, Vineta Vaivade, Solvita Berra, Miķelis Grīviņš

06.02.2024.

Dati

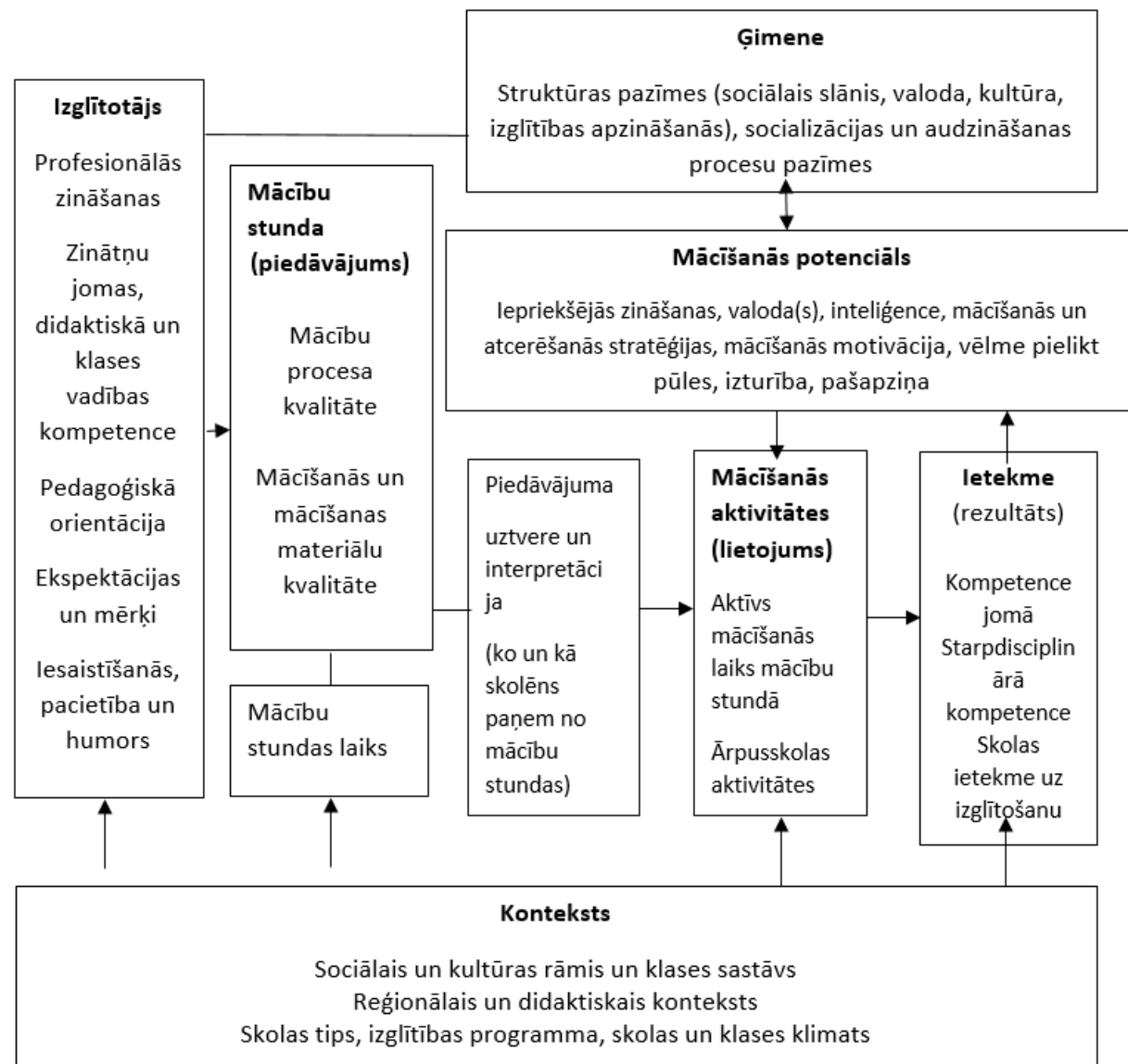
Mērķis

1. Attieksme pret latviešu valodas mācību procesu: kā tas norit un kā tam vajadzētu noritēt, kas kavē un kas veicina latviešu valodas apguvi.
2. Augstas latviešu valodas lietpratības ietekmētājfaktori individuālā līmenī, vajadzības latviešu valodas skolotāju profesionālajam atbalstam.

Faktori

A. Helmke (2014)

„Piedāvājuma-lietojuma modelis“ (*Angebot-Nutzungsmodell*)

SKOLOTĀJA PERSONĪBA

SKOLA

Domājot par iespēju sasniegt vēlamu mācību rezultātu, bieži tiek jautāts, kuras metodes vislabāk atbilst konkrētā mācību temata īpatnībām. Tomēr saruna par izglītības rezultātiem nav saruna tikai par profesionālo sagatavotību un kompetentām pedagogisko materiālu un pieeju izvēlēm. Gan skolēni, gan skolotāji uzsver, ka tā ir arī saruna par skolotāja personību. Diskusijas grupās rāda, ka skolotāja personība var veicināt to, ka vienas un tās pašas metodes sniedz atšķirīgus rezultātus. Skolotāja izvēle konkrētā mīklī klasē būt stingram, draudzīgam vai atvērtam ietekmē mācību procesu tikpat lielā mērā kā viņa izvēle izmantot kādu konkrētu pieeju, lai skaidrotu mācību vielu. Skolotāja personība ietekmē arī skolēnu emocionālo saikni ar skolotāju, skolu un mācību procesu, kas savukārt ietekmē skolēnu interpretāciju par notikumiem klasē. Skolotāja personība nosaka, vai skolēnam patiks vai nepatiks mācības.

SKOLĒNA PERSONĪBA

KOLĒNS

Mācību procesā skolēna personības iepazīšana var sekmēt turpmāku katra skolēna individuālo attīstību un mācību sasniegumus. Spēja izprast pašiem sevi un citus, veidot cieņpilnas savstarpējās attiecības, pozitīvu, brīvu un atvērtu mācību gaisotni ne tikai rada visiem patīkamus darba apstākļus, bet arī veicina labus rezultātus. Iepazīstot un respektējot skolēnu individuālās iezīmes un intereses, veiksmīgāk noris arī latviešu valodas mācīšana. Kas visvairāk ietekmē skolēnu motivāciju mācīties? Nevienš cits kā iedvesmojošs skolotājs.

Izglītotājs

Ja viņa mācētu ar to skolēnu parunāt un izprast, kāpēc viņš tā izturas pret mācību procesu. Ja viņa tiešām parunātu ar to skolēnu, es domāju, ka tad viņš kaut kā varētu. (LAT1 skolēns, Liepāja)

Par skolotājiem, ir ļoti svarīgi, lai skolotāji paši būtu ieinteresēti tajā, ko viņi dara. (LAT2 skolēns, Rīga)

Analizējot sevi un savu pieredzi, to bērnu pieredzi, ar kuriem es komunicēju, man jāsecina, ka visbiežāk tev patīk tas priekšmets, kurā tev ir labs skolotājs. (LAT2 skolēns, Rīga)

Ja skolotājs ir profesionālis savā darbā, viņš nekad nedrīkst pāriet uz personīgo. Svarīgi, lai attiecības ar skolotāju būtu ar savstarpējo uzticību, lai gan viņš tev uzticas, gan arī tu viņam uzticies. (LAT2 skolēns, Rīga)

Mācīšanās potenciāls

Manuprāt, vidusskolā no 10. līdz 12. klasei jābūt daudz nopietnākai atlasei. 10. klasē jāmacās cilvēkiem, kuri to grin. (..) mūsu klasē nāk cilvēki, kuriem vispār nav jāatrodas mūsu skolā, jo viņiem šeit nav ko darīt. Viņi aizņem to cilvēku vietas, kas varētu tiešām tiekties pēc zināšanām, un viņi traucē stundās tiem, kam tas tiešām ir interesanti. (LAT2 skolēns, Rīga)

Mēs jau daudz kur esam pieraduši pie kaut kā ļoti grūta, teiksim tā. Bet tieši bērnus, kuri īsti vēl nezina to procesu mācību, tik tiešām viņiem var pastāstīt, ka pašiem ir jāmacās, nevis, ka skolotājs ir augstāk stāvoša persona, kura vienmēr bilst, stāst, kā ir pareizi un tamlīdzīgi. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

No manas pieredzes daudziem cilvēkiem ir negribēšana no mācībām tikai kultūras trūkuma dēļ. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

Mācību stunda, piedāvājums

Mums tiešām tika doti ļoti interesanti uzdevumi. Līdzās gramatikai, kuru mums skaidroja vienkārši perfekti, to, kā mums tika pasniegta gramatika, varēja saprast, atvainojiet, pat “стакан”, to, kā izmantot jebkādas likumības. Bet līdzās tam mums deva uzdevumus radošuma attīstīšanai. (LAT2 skolēns, Rīga)

Mūsu skolā latviešu valodu, konkrēti mana skolotāja, māca ļoti interesanti, aizraujoši, viss process stundā vienmēr izplānots, visam vienmēr pietiek laika, tāpēc mums ir ļoti labs rezultāts, mēs mīlam skolotāju un mums ļoti laba atmosfēra vienmēr, mums patīk, tāpēc mēs labi zinām, visu saprotam, strādājam internetā, ar avotiem, nevis vienkārši stulbi pierakstām. (LAT2 skolēns, Daugavpils)

Kad es nāku pie skolotāja: «Es nezinu, grūti, palīdziet!», viņa man dod tās konjugācijas, ielikšu četri, ja tu man to atbildēsi, ai, labi, bezjēdzīgi. (LAT2 skolēns, Rīga)

Tās stundas notika interaktīvi, ar visādām tehnoloģijām, visādas prezentācijas taisīja un tādas lietas. Pašām ir interesantāk meklēt to informāciju, uzzināt par latviešu valodu kaut ko sīkāk. Tādā veidā. (LAT1 skolēns, Liepāja)

Vislielākā problēma, kas vispār ir, ir eksāmeni tādā formātā, kādi viņi ir šobrīd. (..) Tāda ļoti sāpīga frāze, ka skolotājs saka – redziet, jaunieši, tāda ļoti svarīga tēma, kas jums noderētu dzīvē un es jums labprāt viņu iemācītu. Un viņa pat būtu vieglāka, viņa jums tiešām noderētu dzīvē. Piedodiet, es jums nevaru to iemācīt, jo mums ir jāmācās cita tēma, jo viņa būs eksāmenā. Tādu dzirdēt ir ļoti sāpīgi, īpaši, ja tev tās valodas nepadodas un ja tu mācies kaut ko eksāmenam, kaut ko nevajadzīgu, tas ir ļoti sāpīgi. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

MĀCĪBU STUNDAS FOKUSS

Prasme pirms mācību stundas formulēt svarīgāko, kas stundā vai noteikta temata apguvē skolēniem ir jāiemācās, skolotājiem ļauj fokusēties uz primāriem jautājumiem un uzdevumiem, atstājot otrā plānā mazāk svarīgo. Tādā veidā samazinās satraukums par laika trūkumu un skolotājs var atlicināt laiku padziļinātai nozīmīgāko tematu apguvei. Savukārt skolēni nav neapmierināti, ka tiek mācīts daudz lieka un ka stundās nav saprotams, kas tieši ir jāiemācās.

STUNDA

Mācīšanās aktivitātes

Mums ir ļoti daudz prakses, mēs ļoti daudz runājam, un tas patiešām ļoti palīdz latviešu valodas prasmei. (LAT2 skolēns, Daugavpils)

Mums ir tādas ārpusklases aktivitātes, kuras notiek, teiksim, izrādītes latviski, palīdz attīstīt pie reizes arī oratora spējas, un, principā, sarunvalodu. (LAT2 skolēns, Daugavpils)

Man šķiet, ir vieglāk atcerēties stundās, kad mēs ne tikai uz vietas pierakstām stundā kladēs un tad mums jāsež mājās un pašiem jāmacās, bet, kad mēs to pārrunājam stundās un pamēģinām praktiski. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

Vēl ir labs laiks, tad stundas varētu vadīt brīvā dabā. Tas būtu interesantāk un kaut kas savādāks. Kaut kā iesaistīt, nevis klasē, kur spīd saule acīs un nav svaiga gaisa, ir karsti. Sēdi visu dienu skolā, un gaidi, kad tas viss beigsies. Vairāk kādu vizuālo materiālu stundu laikā, attēlus, kaut kas tāds. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

Ja ir uzdevums, kur jāsaliek komati, tad tas teksts diezgan bieži ir nevis no mācību grāmatas, bet no žurnāla pārveidots. Tas uzreiz liekas ļoti aktuāli. (..) man ļoti patīk – mūsu literatūras stundās (..) bieži stāsta tieši par kultūras notikumiem valstī, īpaši kino un teātri, un literatūru saistītiem. Tādējādi tā māca par izglītotu cilvēku. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

Domrakstos, kad pārsniedz normas, mēs visu laiku cenšamies trāpīt vārdu skaitā. Jo mums saka, ka eksāmenā pieci vārdi turp vai atpakaļ, tad it kā neieskaita. Ka tu vienkārši mēģini izteikt to domu, ja tu aizej plaši, lai pareizi to domu uzrakstītu, tur vajadzīgs arguments un kaut kāds citāts vai kaut kāda saistība ar dzīvi – filmu vai teātra izrādi. Ja tu visu vēl to klāt raksti savai domai, tas vien var aiziet uz tiem 300 vārdiem. Ļoti grūti trāpīt tajā skaitā, lai izteiktos līdz galam. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

METODES

Cilvēki nav ieprogrammētas mašīnas vienvēidīgu uzdevumu veikšanai un ideālu rezultātu sasniegšanai. Mums ir dažādas emocionālās un fiziskās vajadzības, situācijas, kurās kļūdāmies, un ierobežotas spējas ilgstoši veikt mehāniskas darbības, tostarp uztvert un apstrādāt informāciju, radīt un pārveidot tekstus. Šo cilvēcisko iemeslu dēļ ir ļoti būtiski mācību procesu veidot tā, lai tajā iesaistītie būtu aizrauti ar saturu un kopīgi līdzdarbotos mērķu sasniegšanai. Mācību metožu kā pedagoģisko paņēmieni un principu kopu variēšana palīdz skolotājiem un skolēniem strādāt ar saturu atšķirīgi un veidot mācību procesu personisku, interaktīvu un jēgpilnu.

STUNDA

KOMUNIKĀCIJA PAR IZGLĪTĪBAS REFORMU

Kopš 2017. gada valstī tiek īstenotas izglītības reformas, lai pārskatītu gan mācību saturu un pieeju, gan mainītu izglītības sistēmā lietoto valodu proporciju, īpaši mazākumtautību skolu programmās palielinot latviešu valodas īpatsvaru. Pētījuma dati atklāj latviešu valodas skolotāju diskursus par šiem jautājumiem. Skolotāju atziņās ir vērojamas bažas, neziņa un bieži arī virspusējas zināšanas par reformas būtību, kas liecina, ka komunikācijai ar skolotājiem jābūt precīzākai un konkrētākai. Skolēnu viedokļi atspoguļo gan skolotāju un vecāku attieksmi pret valodu un izglītības jautājumiem, gan arī skolēnu idejas izglītības līmeņa paaugstināšanai (īpaši vidusskolas posmā).

ATBALSTS LATVIEŠU
VALODAS MĀCĪŠANĀ

Sociālais konteksts; Ģimene

No mūsu kā skolēnu puses es redzu divas problēmas. Tā ir motivācija, kad cilvēks nesaprot, kāpēc viņš apmeklē skolu, viņš neredz tajā kaut kādu jēgu. Un otra problēma, kas laukam nāk no ģimenes, no bērnība – tā ir disciplīna, kas patiesībā norauj stundas un traucē tāpat skolotājiem mācīt kaut ko ieinteresētiem bērniem. (LAT2 skolēns, Rīga)

Es domāju, ka man, personīgi mācoties latviešu valodu, es jūtu to piederību savai nacionalitātei. Tas man dod to stimulu arī turpināt mācīties latviešu valodu, iespējams, arī citas valodas, jo tas arī, protams, noder, bet tieši latviešu valoda. (LAT1 skolēns, Liepāja)

Vienkārši ar cilvēkiem vajag parunāt un paskaidrot, ka cilvēki mācās valodas un 50, un 60 gados. Nu, piemēram, mans vectēvs aizbrauca uz Vāciju uz pusotru gadu. Viņš trīs mēnešos iemācījās vācu sarunvalodu. Kāpēc mēs, dzīvojot Latvijā, nevaram iemācīties savos 16-17-18 gados latviešu valodu Latvijā? (LAT2 skolēns, Daugavpils)

Man liekas, daudzi uzskata, ka latviešu valoda viņiem nākotnē nebūs vajadzīga. Piemēram, viņi domā, ka brauks prom no Latvijas mācīties tālāk, līdz ar to viņi domā, ka viņiem nav jāmacās latviešu valoda. (..) Ilūzija. (LAT1 skolēns, Liepāja)

Bet man patīk mācīties latviešu valodu, jo es dzīvoju Latvijā. Bet man nepatīk skolotāju attieksme, ka viņa atgādina, ka es neesmu latviete. Un uzskata, ka es esmu krieviete, bet īstenībā tā nav. Un tas ļoti tracina, jo es nepropagandēju to krievu politiku un pārējo, jo es esmu latviete. Es neuzskatu, ka es esmu krieviete. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

(..) man vecāki arī ļoti vienmēr motivējuši doties uz dažādiem kultūras pasākumiem, es gan vairāk apmeklēju tieši mūsu vietējo Goru. Bet tas arī piedalos ļoti daudzos dažādos projektos, kas ir pa visu Latviju un arī varbūt starptautiskāki, un tad man ir sanācis arī ierakstīt podraides, intervējot dažādus politiķus. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

Skolēna perspektīva

Interesanti, aizraujoši

Latviešu valoda ir tā lieta, kas ir grūti. Tāpēc, ka ir neinteresanti stundās. Nav vispār ko citreiz darīt tāpēc, ka skolotājs tikai runā. Nav tā interesantā pieeja pie mācībām, lai būtu kaut kas bišķīt interesantāks.

Atgriezeniskās saites trūkums

Es gribētu piebilst par atgriezenisko saikni stundas beigās. Tas vajadzīgs tādēļ, lai skolēns zinātu labāk, kas viņam jāuzlabo, ar ko jāstrādā un kas viņam sanāk labāk, bet kas sliktāk.

Pozitīva, cieņpilna skolotāja attieksme

Un kad es pārgāju uz ģimnāziju, tad es pamanīju, ka skolotājam pavisam cita attieksme pret skolēniem. Viņa attiecās pret skolēniem ļoti labi un cienījami.

Skaidrības trūkums, piemērotu aktivitāšu trūkums

Es nesaku, ka visās stundās, bet ir tādas stundas, kad mums vienkārši nober to tēmu un, jā, liekam tos komatus. Un vēl kas personīgs vairāk, es varu iemācīties, kad man ir pieraksti, kad skolotājs stāsta tā, lai tu varētu veidot labus pierakstus.

Daudzveidīgas darba formas

Tagad, kad mums pamainījās skolotāja, viss kļuva interesantāk, jo skolotāja arī pozitīva, un atvērta. Un mēs nevis visu laiku rakstām, bet arī tā kā savā starpā kaut ko runājam, darām - tādā veidā.

Tematu izvēle, aktualitāte

Daudzas tēmas, ko mēs mācāmies latviešu valodā, tās vienkārši var nenoderēt, tās pat ir neaktuālas, to pat neviens neapspriež, tāpēc tās vajag vai nu pārformulēt pēc jaunā skatījuma, vai nu jau ņemt reāli jaunas tēmas, daudz mūsdienīgākas

Saikne ar reālo dzīvi

Un piemēros mums bieži stāsta, kāpēc konkrēti tas vajadzīgs, un patiesībā tas mums palīdz, jo tas mums noderēs tādā situācijā, bet tas citā.

SR, pašvērtējums, stundas plāns

Tāpat man patīk stundas plānošana, jo mēs pie tā esam pieraduši. No sākuma mums uz tāfeles sniedz rezultātus, kurus mums vajag sasniegt, un beigās mums ir pašvērtējums. Tas ļoti palīdz dzīvē, jo tas organizē.

Skolotāja personība, aizrautība

Mūsu latviešu valodas skolotāja – viņa ir **svētā**, jo viņai ir dzelzs nervi. Viņa tik daudz dara, lai uzlabotu mūsu latviešu valodas līmeni.

Stundas mērķis, fokuss

Biež vien man ir bijis tā, kas atnācu uz stundu un es patiešām biju gatava mācīties, man viss bija līdzīgs, es stundās pat tiešām kaut ko darīju, bet es gāju ārā un es vienkārši nesapratu, kas tikko bija, kas mums notika, ko mums teica, ko mēs mācījāmies, kāda mums tēma.

Tieši par manām stundām, mums tāda problēma, ka mūs skolotājs vairāk gatavo eksāmeniem, **tāda sajūta, ka tajā latviešu valodā jātiek līdz tam eksāmenam, pēc eksāmena viss, tu vari aizmirst visu, jo galvenais ir līdz tam eksāmenam.** Tad ir tas, ka visu laiku – šis būs eksāmenā, tas būs eksāmenā, ņemam šito, jo tas būs eksāmenā. Tas ietekmē arī mūsu pārbaudes darbus, mums visi pārbaudes darbi var teikt, ka ir vienādi. Vienalga kādu tēmu mēs mācāmies, mums ir eksāmena uzdevumi un viens uzdevums par to jauno tēmu. Visu laiku mēs tā. It kā jau no vienas puses labi, jo tad mums eksāmenā būs labas atzīmes, jo mēs visu laiku ņemam cauri tos uzdevumus katru reizi, kad ir pārbaudes darbs. No otras puses tas nav labi.

Kas, pēc skolēnu domām, padara skolotāju par labu skolotāju?

Labi valodas skolotāji ir kompetenti mērķvalodas lietotāji.

Labi valodas skolotājiem ir spēcīgas pedagoģiskās zināšanas un prasmes.

Labi valodas skolotāji patiesi saprot savus skolēnus.

Labi valodas skolotāji izmanto sabalansētas pieejas valodas mācīšanā.

Labi valodas skolotāji iesaistās profesionālās mācīšanās kopienās.

Labi valodas skolotāji mācās visa mūža garumā.

Labi valodas skolotāji izmanto tehnoloģijas, lai uzlabotu valodas mācīšanos skolēniem.

Labi valodas skolotāji zina, kā iesaistīt savus skolēnus.

Labi valodas skolotāji rūpējas par savu veselību.

(Pēc Renandya, Jacobs 2021)

Tāpēc stundās ir it īpaši jāpievērš uzmanība. Skolotājs stundās izstāsta vienmēr kaut ko tādu, kādu lietu, kas nav nevienā grāmatā. (LAT1 skolēns, Rīga)

Es zinu, ka latviešu valodas skolotājam nepatīk izmantot mācību materiālus, tad skolotāja pati izveido tās stundas un tad arī tas darbs liekas tāds interesantāks. (LAT1 skolēns, Līvāni)

Un latviešu valodas ziņā man ir viena no mīļākajām skolotājām. Viņa ir ļoti forša (..) Viņa ir stingra, kad vajag būt, jo tas ir nepieciešams, bet reizēm viņa ir pozitīva, viņa var pajokot. Viņa ir tik ļoti cilvēcis un saprotošs cilvēks, ka tev nav bail, tu jūties ļoti brīvi pie viņas. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

Jābūt kaut kādam veiksmīgam balansam. Sākumā jau, jā, prieks par darba lapām, bet, kad tas jau paliek par ikdienišķu lietu, tad gan tā. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

Man liekas, ka labi valodu iemācīt varētu būt diezgan sarežģīti, bet, ja priekšā ir interesants cilvēks, interesanta personība, tas varētu izdoties vieglāk. (LAT1 skolēns, Liepāja)

(..) mācīšanas metodes tagad, skatoties uz to, kādas tagad ir tehnoloģijas varbūt, ja mēs tās stundas padarītu interaktīvākas varbūt, tad varbūt arī citiem liktos, ka tas ir interesantāk. (LAT1 skolēns, Liepāja)

Ja skolotājs nespēj ieinteresēt, viņam nav jābūt klaunam un nav jālēkā klases priekšā, bet, ja mēs, nu, ja viņš vienkārši stāsta to, kas rakstīts grāmatā – to mēs varam izlasīt paši. Viņiem jāveido vairāk kaut kādas asociācijas, vai kaut kas tamlīdzīgi, jo vismaz man ar priekšmetiem ir tā, ka ja skolotājs ir pretim nākošs, stundās ir interesanti. (LAT1 skolēns, Rēzekne)

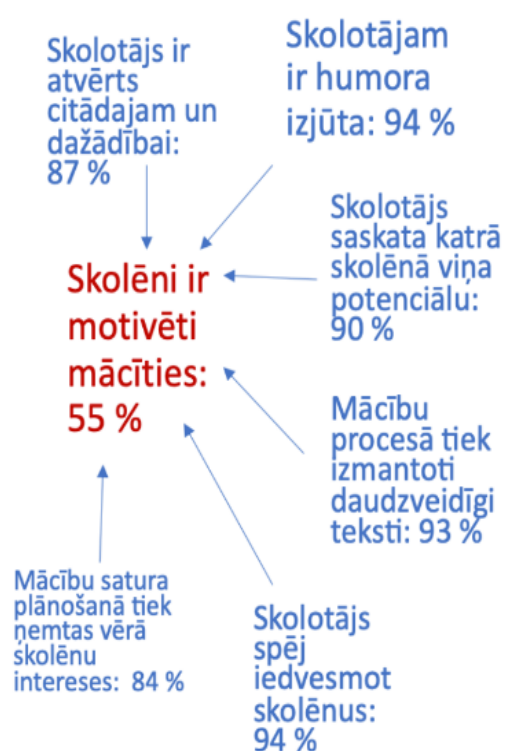
Es negribētu personīgi pieminēt vecuma aspektu. Esmu bieži ievērojusi, ka ir jaunāki skolotāji, viņiem vēl ir tā dzirksts mācīt, viņi nav noguruši no dzīves. (LAT1 skolēns, Liepāja)

Veidojot saikni starp teoriju, praksi un kontekstu

- Valodas skolotājam nepieciešamās zināšanas un prasmes, strādājot daudzvalodu kontekstā (pēc Jones 2016)

Par valodu	Par bērnu	Par pedagoģiju
• zināšanas par latviešu valodu; • zināšanas par to, kā valoda tiek apgūta dabiski (no dzimšanas, mājās, sabiedrībā) un skolā	• zināšanas par to, kā cilvēks mācās savu pirmo(-ās) valodu(-as) un katru nākamo valodu no dažādiem skatpunktiem – psiholingvistiskā, sociokulturālā u. c.	• pedagoģijas zināšanas – gan vispārīgi, gan specifiski valodas attīstības un apguves pedagoģiju
• vairāku valodu prasme un zināšanas par valodām, resp., kā ‘strādā’ valodas	• zināšanas par bērna attīstību un mācīšanās un attīstības teorijām	• zināšanas par vērtēšanu – gan vispārīgi, gan specifiski valodas attīstībā un apguvē
• zināšanas par valodu koeksistenci, valodu paveidiem, kāpēc skolā mācās vienu paveidu, kā valodas funkcionē sabiedrībā	• zināšanas par tekstiem un dažādiem citiem materiāliem speciāli bērniem, ietverot literatūru u. c. materiālus	• zināšanas par latviešu valodas mācību programmu (<i>syllabus and curriculum</i>)
• komunikācijas prasmes; • zināšanas sastatāmajā valodniecībā	• prasme veidot attiecības	• pedagoģiskās un vērtēšanas spējas, piem., stundu plānošana un mācību materiālu veidošana; • reflektēšanas prasmes; • izvērtēšanas prasmes

T. s. šķēres: skolotāju pārliecība un realitāte

Zemākās izplatības, iespējamie situācijas ietekmētāji vai skaidrojumi par situāciju meklējumi?

Visi apgalvojumi par Skola2030 un jauno pieeju

Apgalvojumi par ģimenes lomu

Valodas apguve un pilnveide citos kontekstos ārpus skolas

Dažādības aspekti

Skolēna tēls skolotāja vērtējumā (visai zems)

Lietpratīgu skolēnu viedoklis

Kāpēc jums ir labi rezultāti?

- S6: Nu.. Stundās jāklausās, klausāties, pierakstām, ko saka skolotāja. **Jāsaprot, ko runā skolotāja.**
- S7: Tu to dari [klausies, pieraksti] sev, **tev jāsaprot, ka tu to dari sev.**
- S10: **Pašdisciplīna. Lasīšana** palīdz, **izglītošanās ārpus skolas**, patstāvīga.
- S11: Man vairāk **kontaktēšanās ar citiem cilvēkiem**. Arī **raidījumu** skatīšanās, kur tu saproti, ka cilvēks tiešām runā pareizu valodu, tad tu pēc tam iegaumē kādu vārdu un tev tas paliek atmiņā.

Cik daudz vecāki, māja ietekmē, tieši latviešu valodas apguvi, ne citus, bet tieši latviešu valodu?

- S9: Sākumā **mamma** mani piespieda lasīt, bet ar lasīšanu man valoda ļoti uzlabojās.
- S8: Mani **vecmamma** ļoti ietekmēja, viņa gribēja, lai es lasu daudz grāmatu. Man šķiet, ka tādēļ tas ietekmēja manu attieksmi pret mācībām. Arī vispār pret valodu.
- S6: Man personīgi **mamma**, es, kad biju maziņa, mamma lika lasīt grāmatas, tur, kur bija zilbītes. Man mamma teica, kad es lasīju grāmatas, tur, kur ir komati, paņem pauzīti. Tas tā kā lika saprast, kāpēc tie komati ir, un es arī iedziļinājos tajā faktā, ka ir jāsaprot, kāpēc tie komati ir jāliek, kam viņi ir vajadzīgi.

Kā jums liekas, ja jums būtu jāpasaka 3–5 galvenie faktori, kas ir tas, kas ietekmē to, ka jums latviešu valodā ir labi rezultāti?

- S8: Izraisītā **patika** pret pašu .. Nu, piemēram, ja skolotājs ir iedziļinājies latviešu valodā, tas tev rada tādu interesi. **Ģimene. Tēmas sapratne**, jā, piemēram, **kur tu to tematu vari izmantot.**
- S8: Lai atcerētos labāk, piemēram, tas, ko mēs stundās darām, vai nu veidojot plakātus, vai kādas specifiskas lietas rakstām. Tas, **kā mēs to atstājam galvā**. Ja mēs rakstām kladē, ja tas ir spilgti pasvītrots vai izcelts, tad arī tas paliek galvā. tad mēs to arī atceramies uz turpmākajiem.
- S12: Pēc skolotājas prasībām **daudz lasām**, jā.
- S11: Es nezinu, godīgi. Man vienkārši **gribas būt labākam par citiem**. Es nezinu, tāpēc varbūt arī kaut ko vairāk padaru.
- S10: Jā. Viegļāk mācīties, kad **skolotājs pats izdomā, kas palīdzēs mums labāk to iemācīties.**

Ieteikumi dažādām procesā iesaistīto grupām

- <https://valoda.lv/petijumi/attieksme-pret-latviesu-valodu-un-tas-macibu-procesu/>
- Skolotājiem: https://valoda.lv/wp-content/uploads/2020/08/Ieteikumi_05_4.pdf
- Vecākiem: https://valoda.lv/wp-content/uploads/2020/08/Ieteikumi_05_2.pdf
- Pedagogu pedagogiem: https://valoda.lv/wp-content/uploads/2020/08/Ieteikumi_05_3.pdf
- Mācību līdzekļu veidotājiem: https://valoda.lv/wp-content/uploads/2020/08/Ieteikumi_05_5.pdf

